

Přírodě blízká opatření

Definice

Jedná se o opatření, která jsou realizována v krajině, na vodním toku nebo v lidských sídlech a využívají zelenou a modrou infrastrukturu. Kromě protipovodňové ochrany poskytují řadu dalších přínosů pro ekosystémy. V krajině a lidských sídlech jsou to např. mokřady, tůně, suché poldry, záchytné průlehy, příkopy a meze. Jako přírodě blízké opatření s výrazným vodohospodářským vlivem můžeme označit také opatření na zemědělsky obdělávané půdě jako jsou např. změny osevních postupů či pásové střídání plodin (Tab. 1).

| Označení | typ |
|---------------------------------------|----------------------|
| Suchý poldr | bodové |
| Mokřad | bodové |
| Vsakovací retenční tůně a jímky | bodové |
| Vsakovací průleh / příkop | liniové |
| Záchytný průleh / příkop | liniové |
| Svodné průlehy / příkopy | liniové |
| Záchytná hrázka (mez) | liniové |
| Změny osevních postupů | plošné – organizační |
| Pásové střídání plodin | plošné – organizační |
| Ponechání posklizňových zbytků (mulč) | plošné – organizační |
| Vrstevnicové obdělávání | plošné – organizační |
| Minimalizační technologie s kypřením | plošné – organizační |
| Minimalizační technologie bezorebné | plošné – organizační |
| Zatravnění | plošné |
| Zalesnění - listnaté stromy | plošné |
| Zalesnění - jehličnaté stromy | plošné |

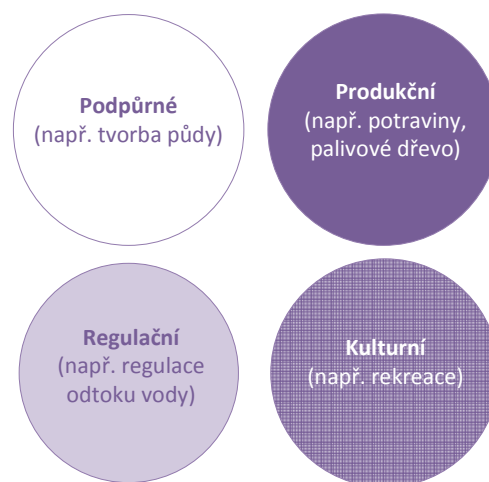
Tab. 1 – Základní přírodě blízká opatření

Přírodě blízká opatření a technická opatření je mnohdy nutné kombinovat, a to dle podmínek konkrétního území.

Jak hodnotit přínos přírodě blízkých opatření?

Jedním ze způsobů hodnocení přínosu přírodě blízkých opatření je jejich vliv na ekosystémové služby v krajině. Jedná se o služby, které přináší ekosystémy a mají pozitivní dopad na kvalitu životního prostředí a života obyvatel.

Ekosystémové služby členíme do čtyř skupin: podpůrné, produkční, regulační a kulturní (Obr. 1).



Obr. 1 – Faktory společenské zranitelnosti

Mezi **regulační** ekosystémové služby přírodě blízkých opatření patří zejména pozitivní vliv na schopnost krajiny zadržet vodu (a tím snižovat negativní dopady sucha), zvýšení kvality vody, ochrana půdy před erozí a regulace odnosu sedimentů, regulace kvality ovzduší či nárůst biodiverzity. Mezi **produkční** ekosystémové přínosy lze zařadit např. produkci biomasy. Za důležitý **kulturní** ekosystémový přínos můžeme považovat nárůst estetické hodnoty a zvýšení rekreační hodnoty území, která je velmi často s realizací přírodě blízkých opatření spjata. Poskytování **podpůrných** služeb je pak základem pro dříve uvedené služby. Záchytná hrázka či mez, vrstevnicové obdělávání, půdoochranné obdělávání a plošné zalesnění patří mezi opatření, která dle Macháč et. al. (2018; Tab. 2) poskytují ekosystémové služby největší mírou. Konkrétní míra poskytování ekosystémových služeb však závisí na lokálních podmínkách.

Přírodě blízká opatření mohou mít přínos pro všechny typy ekosystémových služeb v krajině.